

Άλγεβρα Β' Λυκείου

Μάθημα 6 - Ασκήσεις στο 2ο κεφάλαιο

Σχεδιάση τριωνύμου

Ένα τριώνυμο, δηλαδή μία παράσταση της μορφής $ax^2 + bx + \gamma$ δεν είναι εύκολο να σχεδιαστεί χρησιμοποιώντας οριζόντιες και κατακόρυφες μετατοπίσεις. Όμως αν μπορέσουμε να το γράψουμε σε άλλη μορφή, τότε τα πράγματα γίνονται πολύ εύκολα.

Η διαδικασία αυτή βασίζεται στην ταυτότητα $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$ και λέγεται συμπλήρωση τετραγώνου. Χρησιμοποιείται σε πάρα πολλές ασκήσεις όχι μόνο του Λυκείου αλλά και των πανεπιστημιακών σχολών.

Συμπλήρωση τετραγώνου

$$(a \pm \beta)^2 = a^2 \pm 2a\beta + \beta^2$$

$$x^2 - 2x + 2 = x^2 - 2 \cdot 1 \cdot x + 2 = x^2 - 2 \cdot \underbrace{1}_{\alpha} \cdot x + \underbrace{1^2 - 1^2}_{\pm \beta \alpha \mp \beta^2} + 2 = (x-1)^2 + 1$$

$$x^2 + 2x + 3 = x^2 + 2 \cdot 1 \cdot x + 3 = \underbrace{x^2 + 2 \cdot 1 \cdot x + 1^2}_{\pm \beta \alpha \mp \beta^2} - 1^2 + 3 = (x+1)^2 + 2$$

$$x^2 + 4x + 7 = x^2 + 2 \cdot 2x + 7 = \underbrace{x^2 + 2 \cdot 2x + 4}_{\pm \beta \alpha \mp \beta^2} - 4 + 7 = (x+2)^2 + 3$$

$$x^2 - 6x + 5 = x^2 - 2 \cdot 3x + 5 = \underbrace{x^2 - 2 \cdot 3x + 9}_{\pm \beta \alpha \mp \beta^2} - 9 + 5 = (x-3)^2 - 4$$

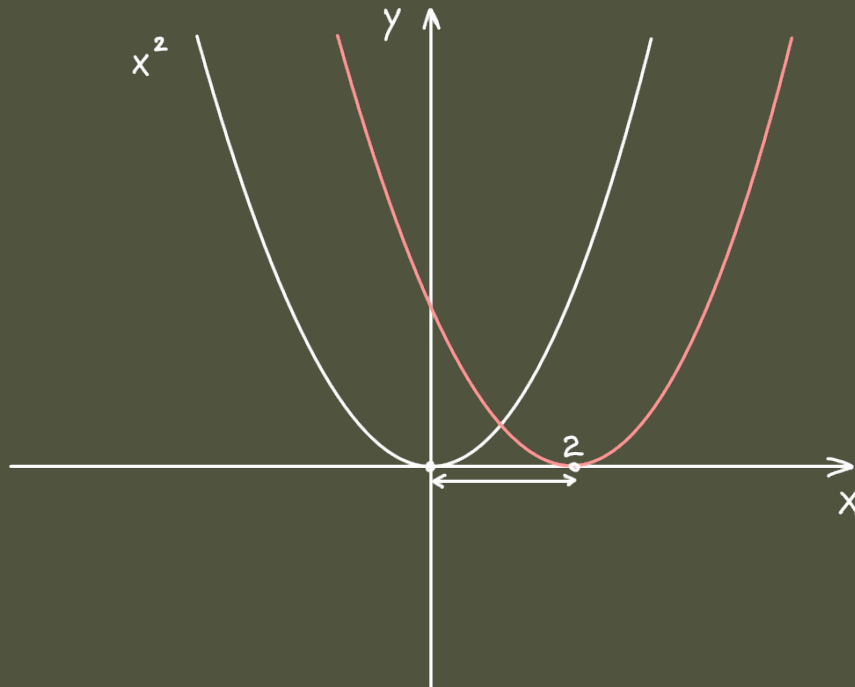
Βέβαια η άλλη επιλογή είναι να θυμόμαστε τον παρακάτω τύπο, πράγμα λίγο δύσκολο!

$$ax^2 + \beta x + \gamma = \left(\sqrt{a}x + \frac{\beta}{2\sqrt{a}} \right)^2 - \frac{\Delta}{4a}$$

Να σχεδιάσετε τις παρακάτω συναρτήσεις

$$f(x) = x^2 - 5x + 6 \quad g(x) = x^2 - 4x + 4 \quad \varphi(x) = x^2 - 2x + 3$$

$$x^2 - 4x + 4 = x^2 - 2 \cdot 2x + 4 = \underbrace{x^2 - 2 \cdot 2x + 2^2}_{(x-2)^2} - 2^2 + 4 = (x-2)^2$$

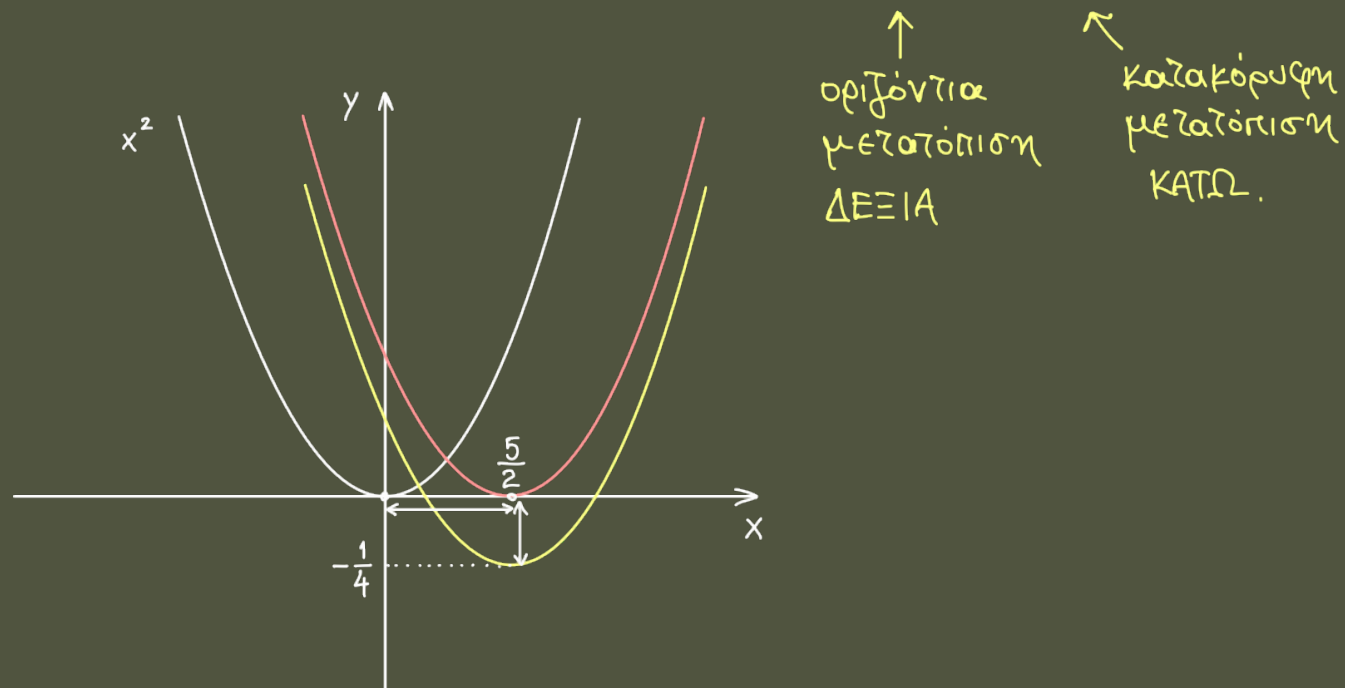

Να σχεδιάστε τις παρακάτω συναρτήσεις

$$f(x) = x^2 - 5x + 6 \quad g(x) = x^2 - 4x + 4 \quad \varphi(x) = x^2 - 2x + 3$$

$$x^2 - 5x + 6 = x^2 - 2 \cdot \frac{5}{2}x + 6 = \underbrace{x^2 - 2 \cdot \frac{5}{2}x + \frac{5^2}{2^2}}_{\text{τετράγωνο}} - \frac{5^2}{2^2} + 6 = \left(x - \frac{5}{2}\right)^2 - \frac{25}{4} + 6$$

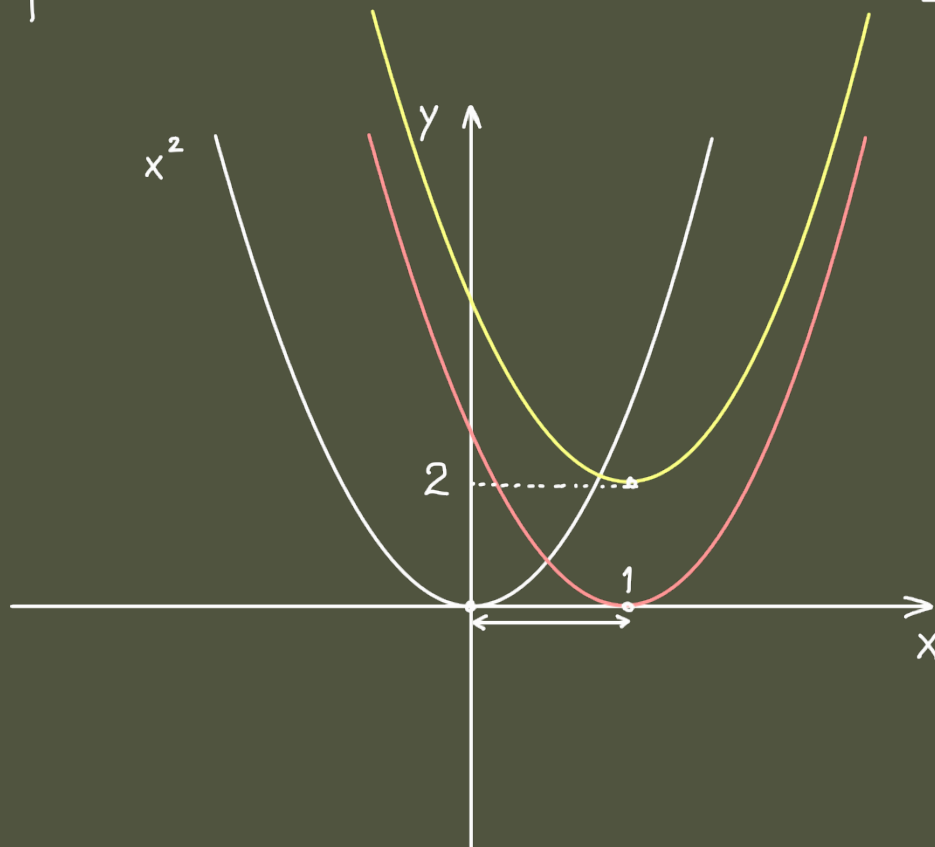
$$= \left(x - \frac{5}{2}\right)^2 - \frac{25}{4} + \frac{24}{4} = \left(x - \frac{5}{2}\right)^2 - \frac{1}{4}$$

Να σχεδιάσετε τις παρακάτω συναρτήσεις

$$f(x) = x^2 - 5x + 6 \quad g(x) = x^2 - 4x + 4 \quad \varphi(x) = x^2 - 2x + 3$$

$$\varphi(x) = x^2 - 2x + 3 = x^2 - 2 \cdot 1x + 3 = \underline{x^2 - 2 \cdot 1x + 1^2 - 1^2 + 3} = (x-1)^2 + 2$$

Θέμα 2 (14971)

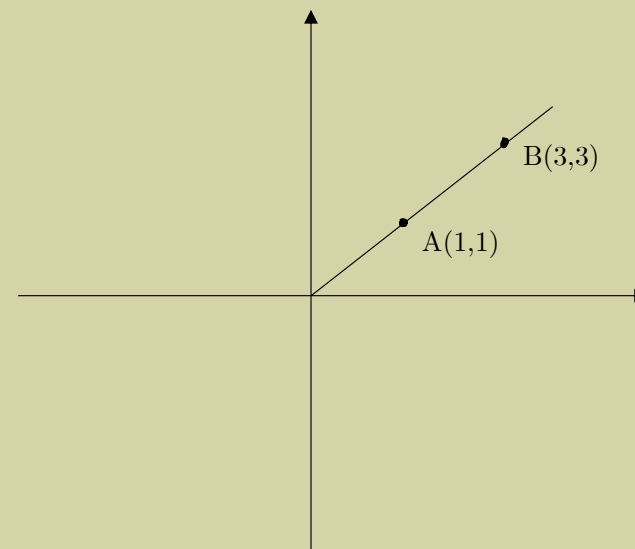
Δίνονται τα σημεία του επιπέδου $A(1,1)$, $B(3,3)$.

i) Να αιτιολογήσετε ποιες από τις επόμενες ιδιότητες θα μπορούσε και ποιες δε θα μπορούσε να έχει μία συνάρτηση f , που ορίζεται σε όλους τους πραγματικούς αριθμούς και της οποίας η γραφική παράσταση διέρχεται από τα A και B .

(a) Είναι σταθερή συνάρτηση.

(b) Είναι γνησίως φθίνουσα συνάρτηση.

ii) Να συμπληρώσετε την παρακάτω γραφική παράσταση μίας συνάρτησης f , η οποία διέρχεται από τα A , B και είναι περιττή.

ι) (α) Δεν μπορεί η f να είναι σταθερή συνάρτηση γιατί μια σταθερή συνάρτηση έχει σταθερό output, δηλαδή ό,τι της δίνω, δίνει το ίδιο αποτέλεσμα.
ή αλλιώς πιο "μαθηματικά" για κάθε x ισχύει ότι $f(x)=c$, $c \in \mathbb{R}$

Θέμα 2 (14971)

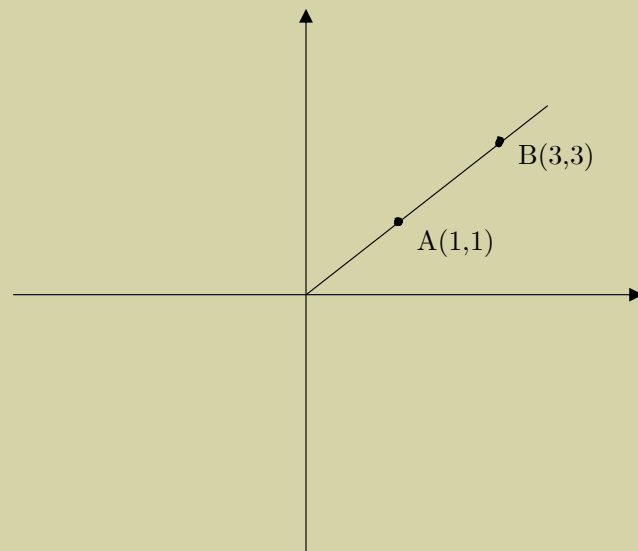
Δίνονται τα σημεία του επιπέδου $A(1,1)$, $B(3,3)$.

i) Να αιτιολογήσετε ποιες από τις επόμενες ιδιότητες θα μπορούσε και ποιες δε θα μπορούσε να έχει μία συνάρτηση f , που ορίζεται σε όλους τους πραγματικούς αριθμούς και της οποίας η γραφική παράσταση διέρχεται από τα A και B .

(a) Είναι σταθερή συνάρτηση.

(b) Είναι γνησίως φθίνουσα συνάρτηση.

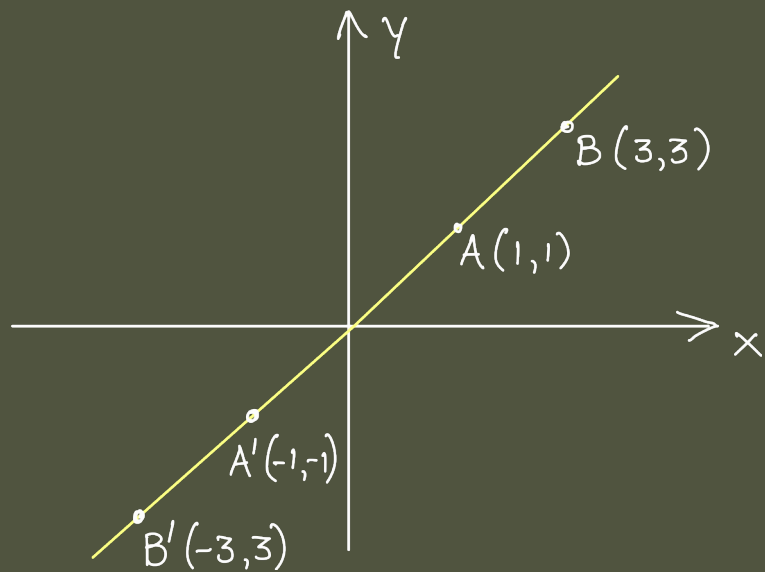
ii) Να συμπληρώσετε την παρακάτω γραφική παράσταση μίας συνάρτησης f , η οποία διέρχεται από τα A , B και είναι περιττή.

(β) Δεν μπορεί να είναι γνησίως φθίνουσα αφού μια γνησίως φθίνουσα συνάρτηση έχει την ιδιότητα $x_1 < x_2 \Rightarrow f(x_1) > f(x_2)$.

Όμως αυτή η συνάρτηση $1 < 3$ αλλά $f(1)=1 < f(3)=3$.

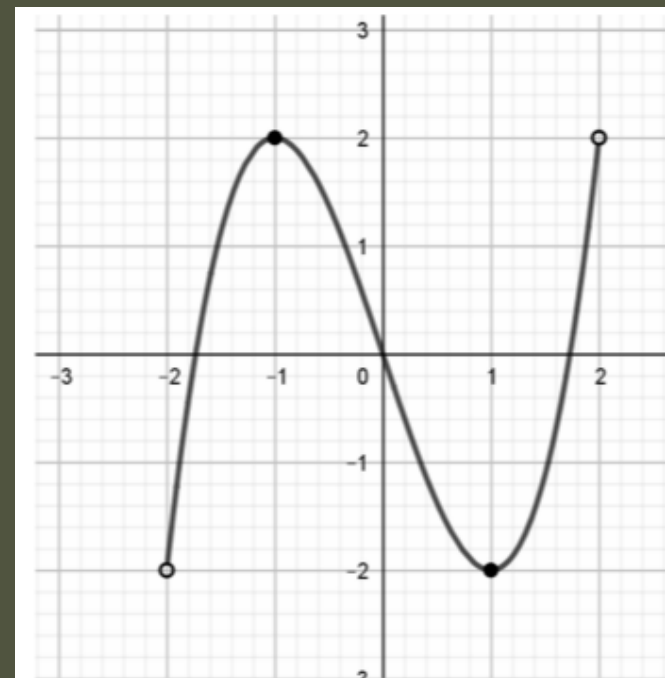
ii)

Θέμα 2 (15112)

Στο σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση μίας συνάρτησης f με πεδίο ορισμού το διάστημα $(-2,2)$.

- i) Να εξετάσετε αν η f είναι άρτια ή περιττή και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 7)
- ii) Να γράψετε τα διαστήματα στα οποία η f είναι γνησίως αύξουσα. (Μονάδες 8)
- iii) Να βρείτε τη μέγιστη και την ελάχιστη τιμή της f καθώς και τις θέσεις των ακροτάτων αυτών. (Μονάδες 10)

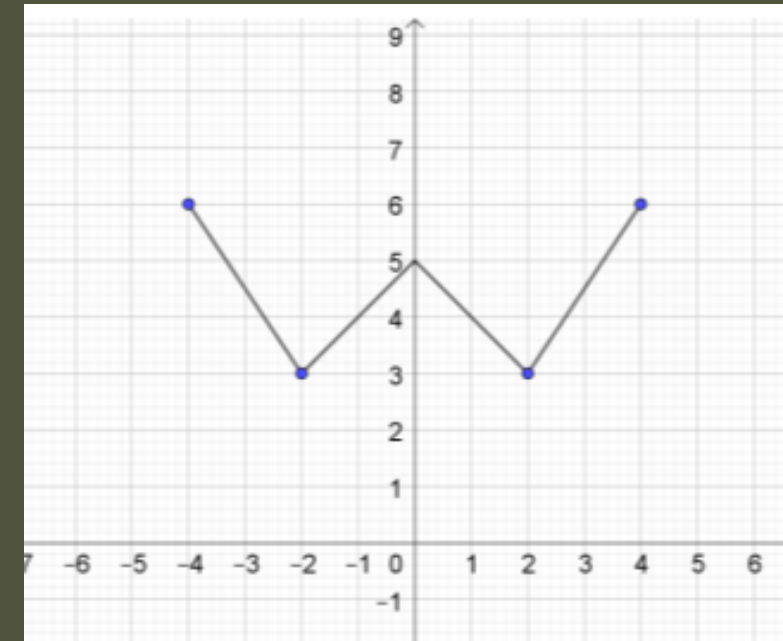

- i) Η συνάρτηση f φαίνεται να είναι περιττή, και ο λόγος είναι ότι έχει κέντρο συμμετρίας την αρχή των αξόνων $(0,0)$.
- ii) Η f είναι γν. αύξουσα στα διαστήματα $[-2,-1]$ και $[1,2]$.
- iii) Η μέγιστη τιμή της f είναι στο $x=-1$ το $y=2$ και η ελάχιστη τιμή είναι στο $x=1$ η $y=-2$.

Θέμα 2 (15024)

Η γραφική παράσταση μίας συνάρτησης f με πεδίο ορισμού το $[-4,4]$ φαίνεται στο σχήμα.

- i) Να αιτιολογήσετε γιατί η συνάρτηση είναι άρτια. (Μονάδες 8)
- ii) Να βρείτε τα διαστήματα μονοτονίας της f . (Μονάδες 8)
- iii) Να βρείτε την ελάχιστη τιμή της f καθώς και για ποιες τιμές του x την παρουσιάζει. (Μονάδες 9)

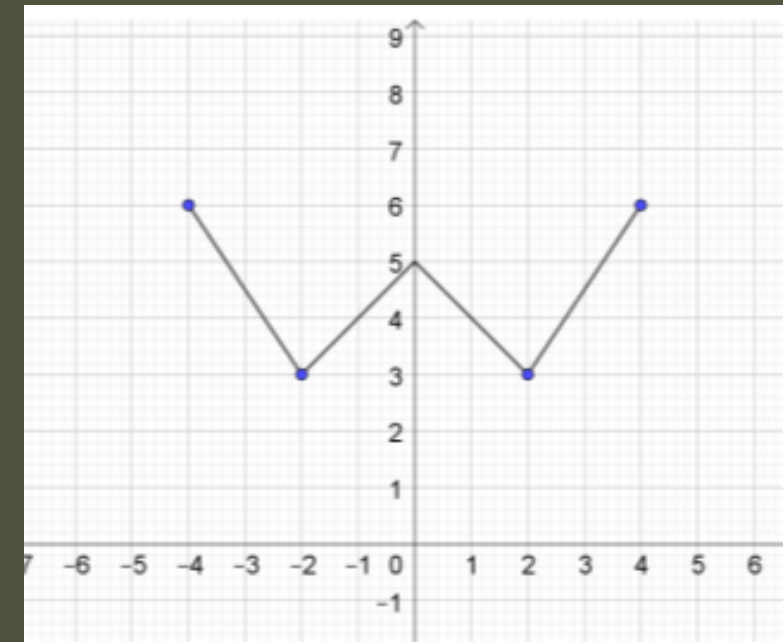
i) Η συνάρτηση f φαίνεται από το σχήμα ότι είναι άρτια γιατί έχει άξονα συμμετρίας τον y .

ii) Η f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $[-4, -2]$ και $[0, 2]$
και γνησίως αύξουσα στο διάστημα $[-2, 0]$ και $[2, 4]$

Θέμα 2 (15024)

Η γραφική παράσταση μίας συνάρτησης f με πεδίο ορισμού το $[-4,4]$ φαίνεται στο σχήμα.

- i) Να αιτιολογήσετε γιατί η συνάρτηση είναι άρτια. (Μονάδες 8)
- ii) Να βρείτε τα διαστήματα μονοτονίας της f . (Μονάδες 8)
- iii) Να βρείτε την ελάχιστη τιμή της f καθώς και για ποιες τιμές του x την παρουσιάζει. (Μονάδες 9)

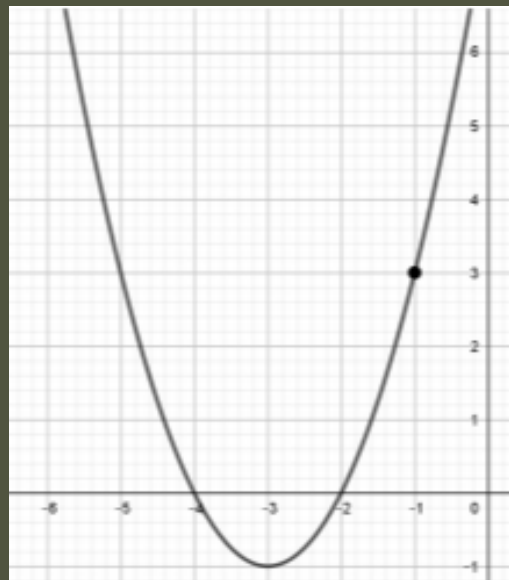
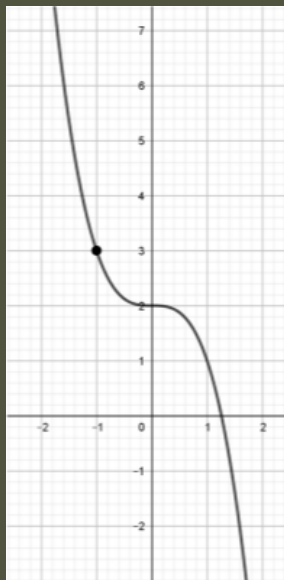
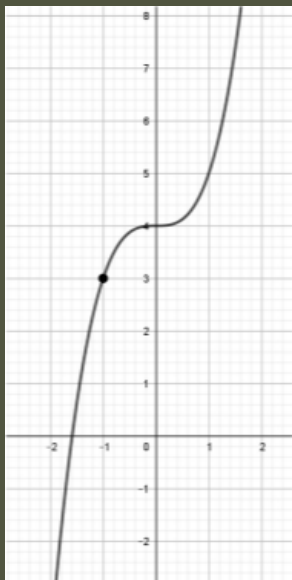

iii) Η ελάχιστη τιμή είναι το $y=3$ τις οποίες παίρνει στο $x=-2$ και στο $x=2$.

Θέμα 2 (15115)

Δίνεται η συνάρτηση f γνησίως γθίνουσα στο σύνολο $\mathbb{R}$ με σύνολο τιμών το $\mathbb{R}$ της οποίας η γραφική παράσταση διέρχεται από το σημείο $A(-1,3)$.

- i) Θα μπορούσε η γραφική παράσταση της f να διέρχεται και από το σημείο $B(2,5)$; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 13)
- ii) Ποια από τις παρακάτω γραφικές παραστάσεις θα μπορούσε να είναι η γραφική παράσταση της f ; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 12)

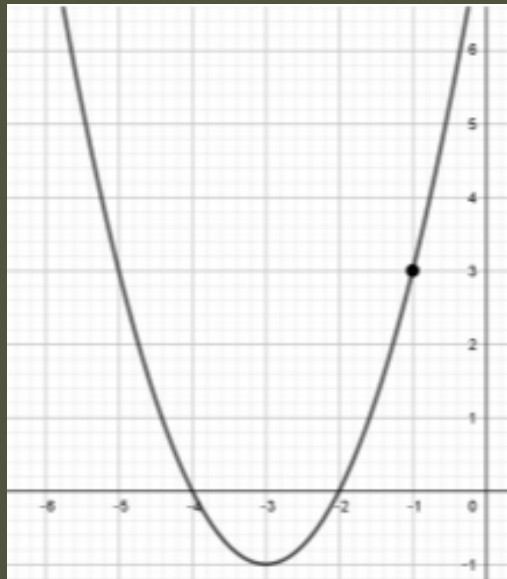
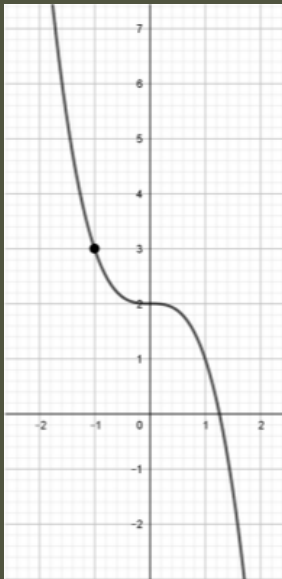
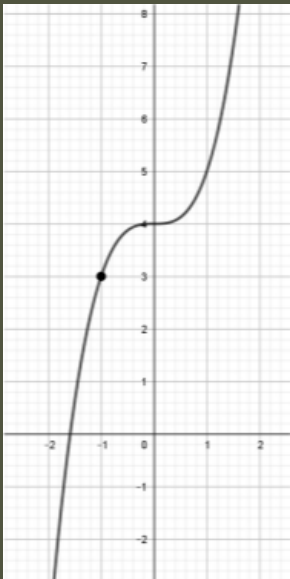

ι) Όχι, δε θα μπορούσε να διέρχεται από το σημείο $B(2,5)$ γιατί έχουμε δεδομένο ότι η f είναι γν. γθίνουσα και ότι διέρχεται από το σημείο $A(-1,3)$ οπότε $-1 < 2$ και $f(-1)=3 < f(2)=5$

Θέμα 2 (15115)

Δίνεται η συνάρτηση f γνησίως γθίνουσα στο σύνολο $\mathbb{R}$ με σύνολο τιμών το $\mathbb{R}$ της οποίας η γραφική παράσταση διέρχεται από το σημείο $A(-1,3)$.

- i) Θα μπορούσε η γραφική παράσταση της f να διέρχεται και από το σημείο $B(2,5)$; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 13)
- ii) Ποια από τις παρακάτω γραφικές παραστάσεις θα μπορούσε να είναι η γραφική παράσταση της f ; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 12)

ii) Η μόνη γραφική παράσταση που ταιριάζει στα δεδομένα μας είναι η 2^x